

SLOVENSKI NAROD

Izha, a vsak dan popokne, izvzema nedelje in praznike. — Inzerati do 80 peti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati peti vrst a Din 4. — Popust po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za izvozništvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažičeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pomen obiska kralja Karola v Londonu:

Rumunija proti madžarskemu revizionizmu

Rumunija in z njo vse balkanske države se bodo odločno uprle nadaljnjim revizionističnim težnjam Madžarske — Tudi velesile morajo zavzeti jasno in nedvoumno stališče

BUKAREŠTA, 9. novembra. e. V tukajšnjih krogih smatrajo, da novo ustvarjeni položaj v Podunavju dovoljuje zadovoljiv razvoj vseh zainteresiranih držav. Da bi se pa to doseglo, je potrebno, da končno prenehajo razne revizionistične zahteve. Neobhredno potrebno je, da se v Srednji Evropi pomirijo strasti in povrne duševni mir srednjeevropskim narodom. Rumunija od nikogar ničesar ne zahteva, a tudi nikomur ničesar ne da. Prijatelji, ki so vseh onih, ki jo puščajo na miru, ne sovražijo pa nikogar. Smatra, da je dovolj močna, da lahko izjavi, da bo vodila samo politiko, ki najbolj odgovarja njenim koristim. Tako je treba tudi tolmačiti potovanje kralja Karola v London. Kralj Karol II je pomen svojega obiska najbolje tolmačil v svoji izjavi, ki jo je dal zastopniku Reutersa, rekoč med drugim:

»Z zadovoljstvom sem opazil, da se je začela Anglija zanimati za ta del Evrope in upam, da se bo to zanimanje še poglobilo. V Rumuniji je prostor za vse, ki žele sodelovati pri gospodarskem razvoju Rumunije. Odnosji med Veliko Britanijo in Rumunijo so bili vedno dobri. Ne morem poza biti, da je bila Anglija naš zaveznik med svetovno vojno. Jasno pa je, da je v interesu vse Evrope, da ta dva naroda, ki živita tako daleč narazen, ostaneta v najbolj prišernih odnosih.«

Rumunsko javno mnenje se strinja s kraljevo izjavo in smatra, da bo kraljev obisk rodil najlepše uspehe za državo. Kakor kaže tudi Anglija z velikimi simpatijami gleda na ta obisk in smatrajo, da se interesi obeh držav v marsičem strinjajo. V službenih londonskih krogih poudarjajo, da so odnosi med Bukarešto in Londonom že

dolgo prijateljski in da bo obisk kralja Karola to slogo še poglobil. Rumunija in Anglija sta nasproti vsaki izključitveni politiki in sta odločni, da bosta važna činitelja v politiki posredovanja in sprave.

Glavni namen in pomen obiska kralja Karola v Londonu pa je razčiščenje madžarskega problema. Poslednji dogodki na Madžarskem kažejo, da se Madžari ne mislijo zadovoljiti z bogatimi koncesijami, ki so jih dobili z dunajsko razsodo, marveč da nameravajo sedaj usmeriti svoje revizionistične zahteve tudi napram drugim sosednim državam. Taka politika pa bi porušila vse ravnotežje v Srednji Evropi in na Balkanu ter izzvala novo mednarodno napetost. Zato želi kralj Karol ta vprašanja takoj razčiščiti. Pri tem je treba upoštevati, da je Rumunija priznala madžarski narodni manjšini vse

pravice in to daleč preko okvira mednarodnih manjšinskih obveznosti. Madžarska narodna manjšina v Rumuniji nima vzroka za pritožbe in bi zato vsako nadaljnjo vmešavanje Madžarske v to stvar moglo samo poslabšati položaj. Rumunija bo zaradi tega zahtevala, da podajo velesile jasno in odločno izjavo, da so z zadnjimi spremembami srednjeevropskega zemljevida zaključene vse revizije in da se velesile obvezujejo jamčiti za stabilnost sedanjega položaja.

V mednarodnih političnih in diplomatskih krogih pripisujejo zaradi tega obisku kralja Karola v Londonu velik pomen, pri čemer izražajo mnenje, da bo zastopal kralj Karol v Londonu stališče vse Balkanske zveze.

Kralj Karol

bo dne 15. t. m. odpotoval na uradni obisk v London, kjer bo vodil z angleškimi državniški važne razgovore

Gospodarske pridobitve Madžarske

Letno štiri milijone stotov žita, bogate gozdove in rudnike ter dobre zveze

Budimpešta, 9. nov. b. Priključitev slovaških in podkarpatskih krajev Madžarski pomeni ne le veliko teritorialno, temveč tudi gospodarsko pridobitev za Madžarsko. Po približnih računih se bo na primer žitna produkcija Madžarske zvišala za okoli 4 milijone stotov, priključitev nekaterih večjih gozdnih kompleksov pa bo omilila madžarsko pomanjkanje lesa. Pa tudi rudarstvo v odstojenem ozemlju ne bo brez pomena. Pri Rožnici se na primer letno izkoplje za okoli 200.000 ton železne rude nedaleč od tam pridobivajo tudi antimon katerega proizvodnja znaša do 2400 vagonov letno. Pri Jolšvi je znan rudnik magnezita, v katerem je zaposlenih do 1000 rudarjev. Vnytranskem okrožju je nadalje rudnik ružavega premoga, katerega letna kapaciteta znaša okoli 240.000 ton. Razen tega

pa bo madžarska industrija s pridobitvijo novega ozemlja našla nova tržišča za svoje proizvode.

Seja madžarskega parlamenta

Budimpešta, 9. novembra. AA (MTI) Madžarski parlament je vzel na znanje arbitražno razsodo, ki je bila izdana 2. novembra na Dunaju ter izrazil zahvalo vladi Nemčije in Italije. Narodni poslanci in senatorji pripetih ozemelj bodo postali deli madžarskega parlamenta in senata. Vlada je dobila pooblastilo, da z dekreti izda vse ukrepe v zvezi z osvojitvijo novih ozemelj, kakor tudi v zvezi z izdatki, ki pri tej priliki nastanejo. V spomin na osvoboditev teh pokrajin bo dala vlada kovati dva milijona novcev po 2 penga.

Ukrajinci zadajajo poljski vladi vedno resnejše skrbi

Nemci podpirajo propagando za osnove samostojne ukrajinske države

Varšava, 9. nov. e. Poljski tisk posveča veliko pozornost izjavi, ki jo je podal v Bratislavi G. Knoll, voditelj nemške stranke na Slovaškem. Knoll je izjavil, da je nemška stranka zvesta idejam vodje rajha in da bo sodelovala pri vseh zdravih akcijah proti boljševizmu in sovražnikom Nemčije, obenem pa, da bo podpirala ustanovitve Velike Ukrajine kot samostojne države. V Bratislavi je bila tudi konferenca predstavnikov Ukrajine in Nemcev v Českoslovaški, na kateri so razpravljali o vprašanju ukrajinske propagande. Sklenjeno je bilo, da bo središče ukrajinske akcije na Dunaju in da bo dunajska radijska postaja še nadalje na razpolago ukrajinskim voditeljem. V ukrajinskih političnih krogih na Poljskem so delena mišljenja glede bodočega nastopanja. Dočim je ena stran za nadaljnje sodelovanje s poljsko vlado, zahteva druga stran popolno prekinitev te zveze, češ da je treba zavzeti ostro opozicijsko stališče napram Varšavi, pri čemer poudarjajo, da je sedaj ugoden trenutek za ponovno podpiranje ukrajinskega vprašanja, ki naj se spravi pred mednarodni forum. V krogih varšavske vlade si prizadevajo, da ne bi prišlo do prekinitve odnosov z Ukrajinci, katerim je bilo po volilnem sporazumu zagotovljeno tudi eno mesto v predsedništvu sejma, ki je bil sedaj izvoljen. Vse kaže, da je varšavska

vlada pripravljena ugoditi Ukrajincem na gospodarskem polju, ne pa na političnem in na prosvetnem, kakor to zahtevajo politični predstavniki Ukrajincev. Vsekakor pa smatrajo, da bo ustanovitev avtonomne Podkarpatske Ukrajine v novi českoslovaški državi imela zelo nevaren vpliv na poljske ukrajinske množice. Vse poljski tisk poziva varšavsko vlado, da posveti temu vprašanju največjo pozornost.

London, 9. nov. o. »Daily Telegraph« poroča iz Lvova, da se med prebivalstvom v južnem delu poljske Ukrajine pojavlja čedalje močnejša propaganda za avtonomno poljsko Ukrajino. Zaradi napetosti in vsakdanjih spopadov v vzhodni Galiciji med Poljaki in Ukrajinci je poljska vlada očistila policijo in orožništvo na meji Karpatске Ukrajine z redno vojsko.

Madžari bi le radi pobasali vso Podkarpatsko Rusijo

Budimpešta, 9. nov. e. Po večdnevni mirovanju so večerajšnji listi sneti začeli objavljati dolga poročila iz Podkarpatske Ukrajine, v katerih zatrjujejo, da tamoznje prebivalstvo na vsak način želi priključitev k Madžarski. V poročilih nastajajo pripravljiva ljudstva splošno vsajajo. Na več krajih je prišlo do krvavih spopadov med prebivalstvom in predstavniki oblasti

Kitajci pripravljeni na zimsko vojno

Cangkašek je zbral novo veliko armado ter se dobro založil s strelivom in živili

Honkong, 9. nov. br. Maršal Cangkašek je zbral v pokrajini Honan blizu 400.000 mož, ki so dobro izvežbani in moderno opremljeni. Ta armada tvori sedaj jedro kitajske vojske in se z njo namerava Cangkašek upreti nadaljnjemu prodiranju Japoncev. Nastopajoča zima je zelo v prilog Kitajcem, ker Japonci niso došli vremenskih prilikam, dasi so se za to zimo boljše pripravili kakor lani, ko jih je na stotisoče našlo smrt zaradi vremenskih nepravil. Zadnje tedne je maršal Cangkašek dobil preko Indokine in iz Rusije ogromne zaloge vojniš potrebnosti. Tudi dovodne ceste so že zgrajene, tako da imajo posebno organizirane avtomobilske kolone prosto pot in z veliko naglico lahko prevažajo čete, municijo, orožje in druge potrebščine. Cangkašek razpolaga tudi z zadostnimi zalogami hrane. Vse kaže na to, da se pripravljajo Kitajci kljub dosedanjim porazom na trdovraten odpor.

Razširjenje japonskega operacijskega področja

London, 9. nov. br. Reuter poroča iz Tokija, da je japonska vlada danes s posebno noto obvestila poslanike vseh velesil,

da bo razširila vojno operacijsko področje na Kitajskem tudi na pokrajine šans, Hupej in Hunan. Iz Hankova bodo organizirani letalski napadi na te pokrajine, da bi onemogočili kitajskim četam zvezo z zaledjem.

Honkong, 9. nov. o. Japonsko vrhovno poveljstvo je odredilo, naj se zaradi kitajske protiofenzive severno-zapadno od Kantona na področju pri Hvacanu in Tangčuju pošljejo nova ojačenja. Na tem ozemlju je v teku krvava bitka. Štiri japonske voje ladje, ki so prodrele po vodi navzgor, so se morale umakniti pred močnim obstreljevanjem kitajskega topništva.

Cangkašek išče naslonitve na Moskvo

Tokio, 9. novembra. b. V tukajšnjih poučenih krogih domnevajo, da bo maršal Cangkašek iskal rešitve za položaj v močnejši naslonitvi na Rusijo, nasproti kateri bo pristal na nove koncesije, da bi si izgovoril njeno vojaško pomoč. V ta namen je maršal Cangkašek sklenil vzdrževati najžejše zveze s kitajsko komunistično stranko, kateri namerava prepustiti povsem svobodne roke v organizaciji novega kitajskega odpora proti Japoncem.

Maščevanje za izgon očeta iz Nemčije

Ozadje atentata na tajnika nemškega poslaništva v Parizu pojasnjeno

Pariz, 9. nov. e. Preiskovalni sodnik vodi energično preiskavo, da ugotovi vse okoliščine, zaradi katerih je Zid Grünspan izvršil atentat na tajnika nemškega poslaništva v Parizu Grünspan je sin trgovca iz Hannoverja in je po poreklu poljski Zid. Ko se je v Nemčiji začel protizidovski pokret, je Grünspan poslal svojega sina k stricu Abrahamu, ki je krojač v Parizu. Ko je bil 2. maja letos v Franciji objavljen zakon, na podlagi katerega se morajo vsi tuji državljani takoj javiti policijskim oblastvom, stric Abraham tega ni storil. Pred 15 dnevi je stari Grünspan pisal bratu pismo, v katerem se pritožuje, da je bil izgnan in da ni mogel vzeti s seboj niti najpotrebnejših stvari ter zdaj čaka v vagonu na meji med Poljsko in Nemčijo, da bo poljska država uredila to stvar. Zdi se, da je bil to povod za atentat mladega Grünspana. Pred dnevi je zapustil strica in se nastanil v hotelu »Suez« na bulvarju

Strassbourg. Kupil si je tudi samokres. Predčerašnjim je odšel na poslaništvo, kjer je izvršil atentat. Policija je napravila preiskavo pri njegovem stricu in ga aretirala, kakor tudi njegovo ženo. Obdolžena sta, da sta tuju, čigar položaj ni bil urejen, pomagala, da se je lahko skrival v Franciji.

Preiskovalnemu sodniku je atentator Grünspan v navzočnosti svojega advokata izjavil: Pri atentatu ni šlo niti za sovraštvo niti za osveto, temveč samo za ljubezen do mojih staršev in do mojega naroda, ki nedolžen trpi. Globoko obžalujem zločin, toda nisem mogel drugače ravnati, ker so me k temu prisilili trpljenje rojakov in zlasti zelo težke razmere, v katerih žive moji starši. Preden so bili moji starši z 20.000 drugimi izgnani, sem pisal predsedniku USA Rooseveltu pismo, v katerem sem ga prosil, da bi dovolil mojim staršem vselitve v Ameriko.

Italija in Francija v kolonijah

Maršal Balbo za sodelovanje v kolonijah

Rim, 9. nov. b. Generalni guverner Libije, maršal Balbo je dal francoski agenciji »Fourmiera« izjavo, v kateri poudarja med drugim: Prišrčni odnosi, kakršni so vedno bili med Libijo in Tunisom na eni ter libijsko Saharo in južnim Alžirrom na drugi strani, izvirajo iz spoznanja uradnikov in vojakov obeh narodov, da morata Italija in Francija v svoji evropski civilizacijski misli v severni Afriki nujno sodelovati. Primeri takih prišrčnih odnosov so tako rekoč na dnevnem redu, ker žive med našimi državljani nomadski prebivalci, ki prehajajo stalno iz enega ozemlja v drugo. Tudi trgovinski stiki so zelo živahni. Bilo bi nena ravno, ako bi te naravne izmenjave ukinili. Seveda nastajajo pri tem več

sih tudi spori, toda spričo razumevanja omejnih oblasti jih je vselej mogoče mirno urediti. V ostalem so kolonizacijska načela v Libiji in v sosednih francoskih posestvih iz demografskih, podnebni in političnih razlik različna. Skupna nam je težnja po gospodarski povzdigi teh pokrajin. Nismo poklicani, da razpravljamo o kolonizacijskih metodah Francije v Tunisu, ponosni pa smo, da so francoski uspehi v tem pogledu v veliki meri delo rok italijanskih kolonov.

London, 9. nov. e. Kakor doznajajo tu, bo še konec tega tedna med Francijo in Nemčijo sklenjena pogodba, podobna monakovskemu sporazumu med Nemčijo in Anglijo.

Atatürk zopet resno obolet

CARIGRAD, 9. nov. e. Zdravstveno stanje Kemala Atatürka se je spet nenadno poslabšalo. Po 15 dneh je bil snoči spet izdan zdravniški bilten, ki se glasi:

Glavno tajništvo predsedništva republike javlja, da se je predsedniku republike Kemalu Atatürku, ki je že okrevaj, stanje nenadno poslabšalo. Ob 18.30 je bolezen spet postala resna. Temperatura znaša 36.4, utripanje žile pravilno, dihanje 22. Bilten je podpisalo 8 zdravnikov.

Predsednik vlade Dželal Bajar je snoči naglo odpotoval v Carigrad, kamor dospe danes dopoldne.

Atentat na italijanskega princa

MILAN, 9. nov. AA. Prince Luigi Albero Frivulico, ki mu je sedaj 69 let, je bil snoči žrtev napada sredi ulice s strani neke ženske, stare kakih 40 let, ki je izstrelila nanj pet streliv in ga ubila. Atentatorka, ki se imenuje Marija Antoneta Lazzarini, je bila takoj aretirana. Pokojni princ je pripadal eni izmed najstarejših milanskih plemiških družin. Njegova žena je častna dama italijanske kraljice, njegova hčerka pa častna dama princeze Marije.

Anglija oborožuje Bolgarijo

London, 9. nov. e. »Daily Express« poroča iz Sofije, da so angleško-bolgarska pogajanja končana in da bo po doseženem sporazumu Anglija odobrla Bolgarski posojilo za oboroževanje v znesku 9 milijonov funtov sterlingov (v naši valuti 2.142 milijonov din). To je že četrto plasiranje angleškega kapitala v srednji in južni Evropi v teku zadnjega polletja. Prvi kredit v višini 16 milijonov funtov sterlingov je bil določen Turčiji, drugi v znesku 30.000.000 funtov Českoslovaški, tretji Rumuniji za nakup 600.000 ton rumunske pšenice, a četrta je sedanje bolgarsko posojilo.

Volitve na Poljskem

Varšava, 9. nov. h. Po danes objavljenih uradnih rezultatih nedeljskih volitev, je bilo izvoljenih 186 poljskih, 16 ukrajinskih, 5 židovskih in 1 ruski poslanec. Organ težke industrije »Kurier Polski« izraža mnenje, da so nedeljske volitve mnogo manj uspeh tabora narodnega edinstva, kakor pa uspeh vlade, kateri se je posrečilo, da je zlomila pasivnost volilcev in jih prisilila, da so šli na volišče. Opozicijski tisk ne zanika, da je bila volilna udeležba tokrat večja kakor leta 1935, oporeka pa uradne rezultate volitev in postavlja vprašanje, kdaj bo izvršena objuba predsednika republike glede izpremembe volilnega reda. Sedanje volitve po mnenju opozicijskih krogov niso izraz razpoloženja poljskega naroda in šele decembrske občinske volitve bodo pokazale pravo razmerje političnih sil poljske republike.

Širite »Slovenski Narod«!

Borzna poročila.

Curth, 9. novembra. Beograd 10, Paris 11.7375, London 20.98225, New York 441, Bruselj 74.575, Milan 23.20, Amsterdam 239.80, Berlin 176.55, Praga 15.125, Varšava 82.75, Bukarešta 3.25.

Za božič dobe Nemci kolonije

Ce jih Nemčija ne bo dobila, si jih bo vzela. Taka je sodba berlinskih krogov

MONAKOVO, 9. nov. br. Snoči je imel kancelar Hitler v Monakovu zopet velik govor, v katerem se je bavil z mednarodnim položajem. Naglasil je, da se Nemčija ne boji oboroževanja drugih, ker se tudi sama ne krasi z oljčnimi vejicami. Do drugih nima nikakih teritorialnih zahtev, edino, kar mora še brezpogojno dobiti, so kolonije. Od te svoje zahteve ne bo nikdar popustila in tudi ne misli za kolonije pro-

sjačiti v Londonu. Če jih ne dobi, si jih bo pač vzela.

V berlinskih krogih o tem, da jih bo dobila, nihče več ne dvomi. Gre samo za to, kdaj jih bo dobila. V nekaterih dobro poučenih krogih zatrjujejo, da se bo to zgodilo še pred božičem, tako da jih bo mogel kancelar Hitler za letošnji božič položiti nemškemu narodu pod božično drevo.

